

Tjänstepensionerna 2026

En översikt om villkoren inom de fyra största kollektivavtalsområdena

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

Tjänstepensionerna 2026	1
Förord	3
Sammanfattning	4
1. Inledning	5
2. Från förmånsbestämda till avgiftsbestämda pensioner	5
3. Avsättningarna till tjänstepensionerna	8
4. Intjänandeåldrar till tjänstepensionerna	13
5. Avgifterna för traditionell- och fondförsäkring	15
6. Utbetalningarna av tjänstepensionerna	16
7. Skyddet till efterlevande	19
8. Tjänstepensionens ökande betydelse	21
9. Bilaga: Karta över tjänstepensionsavtalen	24
Referenser	25

Erik Ferm

Datum: 2026-03-12

Dokumentbeteckning: PID291105

Version: 1.0

Diariennr: VER 2026-92

Förord

Pensionsmyndighetens uppdrag är att administrera och betala ut den allmänna pensionen. Vi ska ge såväl generell som individuell information om hela pensionen samt informera om vilka faktorer som påverkar pensionens storlek och tydliggöra vilka konsekvenser olika val kan få för pensionen. Vidare ska myndigheten stärka pensionärer och pensionssparare som konsumenter inom pensionsrelaterade områden. Vi ska också följa, analysera och förmedla ålderspensionssystemets utveckling och effekter för enskilda och samhälle.

Den här rapporten ger en översikt över tjänstepensionsavtalen inom Sveriges fyra största kollektivavtalsområden och hur de idag skiljer sig åt. Rapporten visar också hur avtalen förändrats över tid och vilken betydelse som tjänstepensionen kan förväntas ha för den framtida pensionen.

Rapporten har skrivits av Erik Ferm.

Stockholm, 12 mars 2026.

Kristian Seth

Analyschef, Pensionsmyndigheten

Sammanfattning

Rapporten ger en översikt över tjänstepensionsavtalen inom Sveriges fyra största kollektivavtalsområden som tillsammans omfattar omkring 4,1 miljoner anställda och utgör en central del av det svenska pensionssystemet. Rapporten visar inte bara hur avtalen ser ut idag utan belyser också hur de har förändrats över tid och vilken betydelse tjänstepensionen har för den framtida pensionen.

En långsiktig förändring inom tjänstepensionsavtalen är övergången från förmånsbestämda till premiebestämda (avgiftsbestämda) tjänstepensioner. Idag sker intjänandet för den yngre delen av arbetskraften, i alla stora avtalsområden, i helt eller nästan helt premiebestämda avtal. Förmånsbestämda pensioner är däremot den vanligaste tjänstepensionen bland de som idag är pensionärer. Intjänandet till förmånsbestämda pensioner kommer också fortsätta att ske i flera decennier framöver för de årskullar som fortfarande omfattas av dessa pensioner. På sikt fasas dock de förmånsbestämda pensionerna ut och ersätts premiebestämda.

Sedan de premiebestämda avtalen infördes har avsättningarna till tjänstepensionerna ökat. Det beror bland annat på fler år med intjänande till tjänstepensionen men framförallt på införandet av så kallade flexpensioner. Dessa extra avsättningar i form av flexpensioner syftar till att skapa större flexibilitet i slutet av arbetslivet men också till att höja tjänstepensionerna.

Rapporten visar att intjänandeåldrar, avgiftsnivåer och villkor för utbetalning skiljer sig allt mer mellan avtalsområdena. Tjänstepensionerna har blivit mer olika, vilket kan vara motiverat eftersom behovet av exempelvis flexpension och möjlighet till tidigare pensionering kan skilja sig mellan yrkesgrupper. Att tjänstepensionerna förhandlas av avtalsparterna är del av den svenska modellen. Skillnaderna gör dock pensionssystemet mer komplext för både individen och lagstiftaren. Till exempel betalas tjänstepensionen ut automatiskt före den allmänna pensionens riktålder inom avtalspension SAF-LO och ITP om pensionstagaren inte själv hör av sig, medan utbetalningen sker senare inom AKAP-KR och PA 16. Att tjänstepensionen betalas ut automatiskt före riktåldern, och att ett informationsbrev skickas ut i samband med det, kan påverka individens val av tidpunkt för pensionering. Skillnaden i flexpensioner kan också leda till skillnader i såväl pensioneringstidpunkt som storleken på pensionen mellan grupper och kollektivavtal. För pensionären får dessutom tjänstepensionsbolagens olika livslängdantaganden och förskottsräntor (prognosräntor) stor betydelse för hur stor pensionen blir per månad.

I prognos förväntas tjänstepensionernas betydelse fortsätta öka och utgöra en allt större andel av den totala pensionen, särskilt för yngre generationer.

1. Inledning

De fyra största tjänstepensionsavtalet på den svenska arbetsmarknaden är ITP för privatanställda tjänstemän, avtalspension SAF-LO för privatanställda arbetare, KAP-KL eller AKAP-KR för anställda inom kommun och region samt PA16 för statligt anställda. Tillsammans omfattar de cirka 4,1 miljoner anställda. Arbetsgivaren betalar in tjänstepensionen till den anställde, för kollektivavtalade tjänstepensioner sker detta via en valcentral. Valcentralerna sköter administrationen, ger information till de anställda, registrerar de val som görs och för över avgifter (premier) till de valda försäkringsbolagen. Varje tjänstepensionsavtal har ett förvalsbolag där avgifter placeras om den anställde inte gör något eget val.

Tabell 1 Antal anställda och arbetsgivare som omfattas av de fyra största avtalen

Avtalsområde	Antal anställda	Antal arbetsgivare	Valcentral	Förvalsbolag
ITP	1 miljon	37 000	Collectum/Avtalat	Alecta
Avtalspension SAF-LO	1,6 miljoner	235 000	Fora/Avtalat	AMF
AKAP-KR, KAP-KL	1,2 miljoner	i.u.	Valcentralen eller Pensionsvalet	KPA
PA16	330 000	213	SPV	SPV, Kåpan

Källa: Fora (2026), Collectum (2026), Valcentralen (2026), Pensionsvalet (2026), SPV (2026), Svensk Försäkring (2024), Cronert et al. (2025), Arbetsgivarverket (2026).

Not: Uppgifterna är ungefärliga och antal anställda avser individer med en förmedlad premie/avgift i december eller Q4 2025.

2. Från förmånsbestämda till premiebestämda pensioner

Alla fyra största tjänstepensionsavtal har gått från förmånsbestämda till helt premiebestämda (avgiftsbestämda) pensioner för yngre anställda. Förmånsbestämda pensioner finns dock fortfarande kvar för de som redan har tjänat in till dessa enligt tidigare avtal.

2.1 De förmånsbestämda pensionerna

Med de förmånsbestämda tjänstepensionerna utlovas en procentsats av den tidigare arbetsinkomsten (ett definierat pensionsunderlag). Inom ITP 2 används den senaste pensionsmedförande lönen som pensionsunderlag. Den förmånsbestämda pensionen inom ITP 2 ger en pension motsvarande 10 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp, 65 procent av lön mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp¹ och

¹ Under 2026 motsvarar 7,5 inkomstbasbelopp (ibb) 625 500 kronor, 20 ibb 1 668 000 kronor och 30 ibb 2 502 000 kronor.

32,5 procent av lön mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp. För de som omfattas av KAP-KL finns en förmånsbestämd pension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Den förmånsbestämda pensionen är dock avtagande beroende på årskull. Födda 1967 eller senare som omfattas av KAP-KL har en förmånsbestämd pension som motsvarar 55 procent av pensionsunderlaget för inkomster mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp och 27,5 procent för inkomster mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp. Pensionsunderlaget beräknas utifrån inkomsten de fem sista åren innan pensionen. Även inom PA 16 avdelning 2 finns fortsatt en förmånsbestämd pension som är avtagande beroende på årskull. För de födda 1972 eller tidigare ges 0,5 till 6,6 procent av pensionsunderlaget för inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp beroende på födelseår. För inkomster mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp ges 60,1 till 63,05 procent och för inkomster mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp mellan 30 och 31,2 procent av pensionsunderlaget. Födda mellan 1973 och 1987 som omfattas av PA 16 avdelning 2 har endast en förmånsbestämd pension för inkomster som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp. För inkomster mellan 7,5 och 20 inkomstbasbelopp ges 60 procent i förmånsbestämd pension och för inkomster mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp 30 procent. Pensionsunderlaget inom PA 16 beräknas utifrån de bästa fem av de sista sju åren innan pensionsinträdet.

Intjänandet till de förmånsbestämda pensionerna sker mellan 28 och 65 års ålder inom såväl ITP 2, KAP-KL som PA 16 och för att få full förmånsbestämd tjänstepension behöver man ha tjänat in till pensionen under 360 månader (30 år). Färre månader med intjänande minskar pensionen proportionellt.

Även inom SAF-LO finns en förmånsbestämd pension kvar för de som är födda 1967 eller tidigare. Intjänandet till den pensionen upphörde dock 1995.

2.2 Övergången för privatanställda tjänstemän

ITP-planen infördes för privatanställda tjänstemän som ett komplement till det statliga ATP-systemet (allmänna tilläggspensionen) som trädde i kraft 1960. Den blev kollektivavtalad 1969 och omfattar sedan 1974 alla tjänstemän på anslutna arbetsplatser. Fram till 1977 var ITP helt förmånsbestämt, men från 1977 infördes en premiebestämd del, ITPK. Från och med 2007 fick ITP två avdelningar; ITP 1 (helt premiebestämd) för tjänstemän födda 1979 eller senare och ITP 2 (tidigare ITP) för födda 1978 eller tidigare. Vissa företag låter dock alla sina anställda omfattas av ITP 1 oavsett födelseår. För tjänstemän med höga löner (över tio inkomstbasbelopp per år, 834 000 kronor 2026) som omfattas av ITP 2 kan arbetsgivaren ibland erbjuda en så kallad ”tiotaggarlösning”, där hela eller delar av den förmånsbestämda delen och familjepensionen ersätts med en premiebestämd del. Ett alternativ kan till exempel vara att helt övergå till ITP 1 men det finns även andra premiebestämda tiotaggarlösningar.

2.3 Övergången för privatanställda arbetare

Avtalspension SAF-LO infördes 1996 för privatanställda arbetare och ersatte den tidigare förmånsbestämda STP-pensionen som hade funnits sedan 1973. Redan 1991 infördes en mindre premiebestämd del inom STP. Med avtalspension SAF-LO blev tjänstepensionen helt premiebestämd för arbetare födda 1973 eller senare. För de som är födda tidigare finns förmånsbestämda pensioner kvar genom övergångsregler.

2.4 Övergången för region- och kommunanställda

För anställda inom regioner och kommuner ändrades tjänstepensionen 1998 från den helt förmånsbestämda PA-KL² till PFA 98, som kombinerade premie- och förmånsbestämd pension. Den premiebestämda delen gällde inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp (inkomstbasbelopp) medan inkomster över den nivån gav en förmånsbestämd pension. År 2006 ersattes PFA 98 med avtalet KAP-KL. PFA 98 kunde dock fortsatt omfatta vissa med förmånsbestämd pension och övergick 2009 i PFA-KFS. AKAP-KL infördes 2014 och gällde då anställda inom region och kommun födda 1986 eller senare. Avtalet var helt premiebestämt. År 2023 ersattes det av AKAP-KR, som också är helt premiebestämt och nu gäller för alla nyanställda oavsett ålder. AKAP-KR ersatte de tidigare avtalen AKAP-KL, KAP-KL och PA-KFS. Anställda som hade förmånsbestämd pension enligt KAP-KL kunde fram till maj 2023 välja om de ville stanna kvar i sitt befintliga avtal eller gå över till AKAP-KR. Anställda som tidigare omfattats av AKAP-KL övergick automatiskt till AKAP-KR som i stort sett är samma avtal men med nytt namn och högre avsättning till pensionen.

2.5 Övergången för statsanställda

Fram till 1992 var den statliga tjänstepensionen helt förmånsbestämd. När avtalet PA 91 infördes samma år tillkom en premiebestämd del, men större delen av tjänstepensionen var fortfarande förmånsbestämd. År 2003 ersattes PA 91 av PA 03, som gällde statligt anställda födda 1943 eller senare. PA 03 bestod både av en premiebestämd och en förmånsbestämd pension, men den premiebestämda delen blev nu den största. För inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp gällde premiebestämd pension medan inkomster över den nivån gav en förmånsbestämd pension. Vissa anställda födda mellan 1943 och 1972 omfattas av övergångsregler som ger dem en förmånsbestämd pension. Det gällde de anställda som redan varit ute i arbetslivet ett tag och tidigare haft helt förmånsbestämd tjänstepension enligt

² PA-KL var en så kallad bruttosamordnad tjänstepension. Det innebär att tjänstepensionen inte var ett fristående tillskott, utan tillsammans med den allmänna pensionen skulle ge en bestämd total pension. Om den allmänna pensionen blev lägre ökade tjänstepensionen, och om den allmänna pensionen blev högre minskade tjänstepensionen.

avtalet PA 91, och som därför hade färre år på sig att tjäna in till den premiebestämda tjänstepensionen. (Inkomsttrygghetens nya mosaik, s 87, Arbetsgivarverket, 2002). Det nuvarande tjänstepensionsavtalet för statligt anställda, PA 16, infördes 2016 och ersatte PA 03. För anställda födda 1988 eller senare är tjänstepensionen helt premiebestämd (PA 16 avdelning 1). För anställda födda innan 1988 finns fortfarande en förmånsbestämd pension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp (PA 16 avdelning 2). De kan ändå omfattas av avdelning 1 om de inte har något intjänande till den förmånsbestämda pensionen.

3. Avsättningarna till tjänstepensionerna

Avsättningarna, det vill säga premierna eller avgifterna, till tjänstepensionerna har stegvis ökat genom åren. Detta kan till viss del förklaras av att de förmånsbestämda tjänstepensionerna fasats ut och stegvis ersatts med premiebestämda pensioner. De premiebestämda tjänstepensionerna har en avgift som är högre än vad kostnaden för den förmånsbestämda pensionen var på systemnivå (men kanske inte vad den annars hade varit). Kostnaden för tjänstepensionen blev mer förutsägbar i och med övergången till premiebestämd pension men inte nödvändigtvis mindre på systemnivå.

En annan förklaring är möjligheten till löneväxling vilket innebär att arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om att växla lön mot tjänstepensionsavsättning vilket kan vara förmånligt för de som betalar statlig inkomstskatt. Även att intjänandetiden till pensionen har ökat innebär att avsättningarna ökar. Premierna till tjänstepensionerna betalas numera i både tidigare och senare åldrar än tidigare.

Den största förklaringen till ökade avsättningar är dock införandet av så kallade delpensionspremier, kompletterande pensionspremier och flexpensioner. I den fortsatta beskrivningen i rapporten kommer samtliga benämnas som flexpensioner när de beskrivs tillsammans. Flexpensioner förhandlades fram och infördes som ett sätt att öka flexibiliteten i slutet av arbetslivet, och höja tjänstepensionerna. Fram till 2000 fanns en deltidspension inom det allmänna pensionssystemet vilket gav en möjlighet att gå ner i arbetstid i slutet av arbetslivet och fortsatt få motsvarande 60 procent av den minskade pensionsgrundande inkomsten i deltidspension. Den utbetalda delpensionen var dock inte pensionsgrundande vilket innebar att den allmänna pensionen vid ordinarie pensionsålder kunde minska. De sista utbetalningarna av den allmänna delpensionen gjordes under 2004. Som ett resultat av att delpensionen upphörde, men sannolikt också som ett resultat av sjunkande pensionsnivåer vid 65 års ålder till följd av ökad medellivslängd, började så småningom extra pensionsavsättningar förhandlas fram inom olika branscher och kollektivavtal.

3.1 Avsättningarna till privatanställda tjänstemän

För privatanställda tjänstemän blev, som beskrevs i kapitel 1, en mindre del av pensionen premiebestämd från och 1977. Tjänstepensionsavtalet, ITP 2, var dock i huvudsak förmånsbestämd. Den premiebestämda pensionen inom ITP 2 fick namnet ITPK och uppgick till 1,7 procent av lönen. Avsättningen höjdes i juli 1990 till 2 procent och har sedan dess varit kvar på samma nivå inom ITP 2.

Avsättningarna till ITP 1, som infördes 2007, uppgick till 4,5 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent av lön över 7,5 inkomstbasbelopp. Från och med 2023 är avsättningen över 7,5 inkomstbasbelopp takad vid lön upp till 30 inkomstbasbelopp men avsättningarna i avtalet har inte förändrats. Däremot har kompletterande pensionsavsättningar tillkommit genom branschvisa kollektivavtal. Inom ITP började det från och med 2013 bli allt vanligare med extra pensionsavsättningar som kombineras med en stärkt rätt att arbeta deltid i slutet av arbetslivet. Inom ITP går den extra avsättningen, flexpensionen, under namnet deltidspensionspremie. Liknande extra avsättningar, tillsammans med en stärkt rätt till deltidarbete, har införts inom alla fyra av de största avtalsområdena. För anställd i stat, region och kommun har förhandlingarna skett centralt medan det för privatanställda tjänstemän och arbetare förhandlats branschvis. År 2014 låg avsättningen till flexpensionen inom ITP mellan 0,2 och 0,8 procent och 16 branscher omfattades. I slutet av 2025 hade avsättningen ökat till mellan 0,4 och 2,6 procent av lönen i 94 branschavtal. (Collectum 2025)

3.2 Avsättningarna till privatanställda arbetare

När avtalspension SAF-LO infördes 1996 var avsättningen 2 procent av lönen utöver den förmånsbestämda pensionen som finns kvar enligt övergångsregler. Avsättningen höjdes till 3 procent år 2000. Efter att det nya ITP-avtalet gav privatanställda tjänstemän en högre avsättning från och med 2007 prioriterades även avsättningen i förhandlingarna för arbetarna. En höjning inom avtalspension SAF-LO skedde från och med 2008 till 3,9 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 6 procent av lön som översteg 7,5 inkomstbasbelopp. Premien höjdes därefter stegvis varje år fram till 2012, både för lön under och över 7,5 inkomstbasbelopp, och landade slutligen på samma nivå som för tjänstemännen. Avsättningen är sedan 2012 4,5 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent av överstigande lön. I många branscher har dessutom kompletterande pensionspremier införts, gemensamt benämnt som flexpensioner. De första flexpensionerna inom avtalspension SAF-LO infördes 2011 och uppgick då till 0,4 till 0,6 procent av lönen bland de tre branschavtal som hade en kompletterande avsättning. Under 2026 omfattas 65 medlemsförbund inom SAF-LO av en kompletterande pensionspremie och avsättningen är mellan 0,38 och 3 procent.

3.3 Avsättningarna till region- och kommunanställda

När PFA 98 infördes för anställda inom regioner och kommuner var premien 3,4 procent för inkomster upp till 7,5 förhöjt prisbasbelopp och 1 procent av inkomster där över. För inkomster mellan 7,5 och 30 förhöjt prisbasbelopp fanns även en förmånsbestämd pension. Från och med 2002 beräknades den förmånsbestämda pensionen för inkomster mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp istället. Ändringen av basbeloppet gällde dock inte kommunanställda utan endast övriga som omfattades av PFA 98. Premien för löner överstigande 7,5 inkomstbasbelopp höjdes 2004 till 1,1 procent. När KAP-KL infördes 2006 hade avtalet inledningsvis samma premie som gällde inom PFA 98 och en förmånsbestämd pension för löner mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp. Från och med 2007 ökade premien till 4 procent av hela inkomsten. Højningar skedde sedan 2008 till 4,25 procent och 2010 till 4,5 procent av lönen. Premienivån för löner upp till 7,5 inkomstbasbelopp fortsatte att vara den samma när AKAP-KL infördes 2014. Den förmånsbestämda pensionen för lön överstigande 7,5 inkomstbasbelopp ersattes med en premiebestämd där 30 procent av lön mellan 7,5 och 30 inkomstbasbelopp betalades in till tjänstepensionen. När AKAP-KR infördes 2023 höjdes premierna till pensionen från 4,5 procent till 6 procent för inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp och från 30 till 31,5 procent för inkomster därutöver upp till 30 inkomstbasbelopp.

3.4 Avsättningarna till statsanställda

Inom statlig sektor var avsättningen till den premiebestämda pensionen 1,5 procent av lönen mellan 1992 till sista mars 1995 och 1,7 procent av lönen från första april 1995 till 2002. Pensionen var i huvudsak förmånsbestämd under denna period och endast en kompletterande del var premiebestämd. Under 2003, då pensionen i huvudsak blev premiebestämd, var premien 4,2 procent av lönen upp till 30 inkomstbasbelopp som sedan höjdes 2004 till 4,3 procent. Från och med 2008 höjdes premien igen till 4,5 procent. När PA 16 infördes 2016 fortsatte avsättningen att gälla för de som hamnade i PA 16 avdelning 2 (födda innan 1988). För de som istället hamnade i avdelning 1 (födda 1988 eller senare) höjdes dock avsättningen till 6 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 31,5 procent av lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp. Den extra avsättningen placeras i en flexpension. Från och med 1 januari 2024 höjdes även avsättningen för de som omfattas av avdelning 2 till 6 procent för lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 1,5 procent av lön som överstiger 7,5 (fortsatt med en förmånsbestämd pension för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp). Ett undantag gjordes dock för statsanställda födda före 1966 som istället får 5,5 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 0,5 procent av lön därutöver. Anledningen till att födda före 1966 får en lägre

flexpension är de har möjlighet till en delpension³. Från och med januari 2026 höjdes avsättningen till 6,1 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 31,6 procent för överstigande lön till statsanställda födda 1966 eller senare. Ytterligare en höjning sker från och med oktober 2026 till 6,2 procent av lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp och 31,2 procent på lön över 7,5 inkomstbasbelopp. För de födda före 1966 höjs avsättningen till 5,1 procent av lönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp i januari respektive 5,2 procent i oktober 2026.

3.5 Ökningen av avsättningarna över tid

Från att de allra flesta premiebestämda tjänstepensioner tidigare haft en avsättning på 4,5 procent av lönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp, och 30 procent av lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, omfattas allt fler pensionssparare av högre avsättningar än dessa tidigare riktmärken. Höjningarna av tjänstepensionerna har skett i form av så kallad flexpension, även kallad deltidspension, men också genom att högre andel av befolkningen har inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Syftet med flexpensionerna är dels att skapa en flexibilitet i slutet av arbetslivet för de som vill gå ner i arbetstid där flexpensionen kan användas för att täcka upp det inkomstbortfall som då uppstår. Liknande ersättningar fanns även tidigare inom tjänstepensionsavtalen men då kopplade till den statliga delpensionen. I och med att den statliga delpensionen avvecklades upphörde dock även dessa kompletterande tjänstepensionsersättningar. Flexpensionen kan även användas för att möjliggöra en tidigare pensionsålder än vad som annars krävs för att bibehålla pensionsnivåerna vid en ökad livslängd. Tabellen nedan visar några exempel på hur flexpensionerna förändrats och ökat över tid.

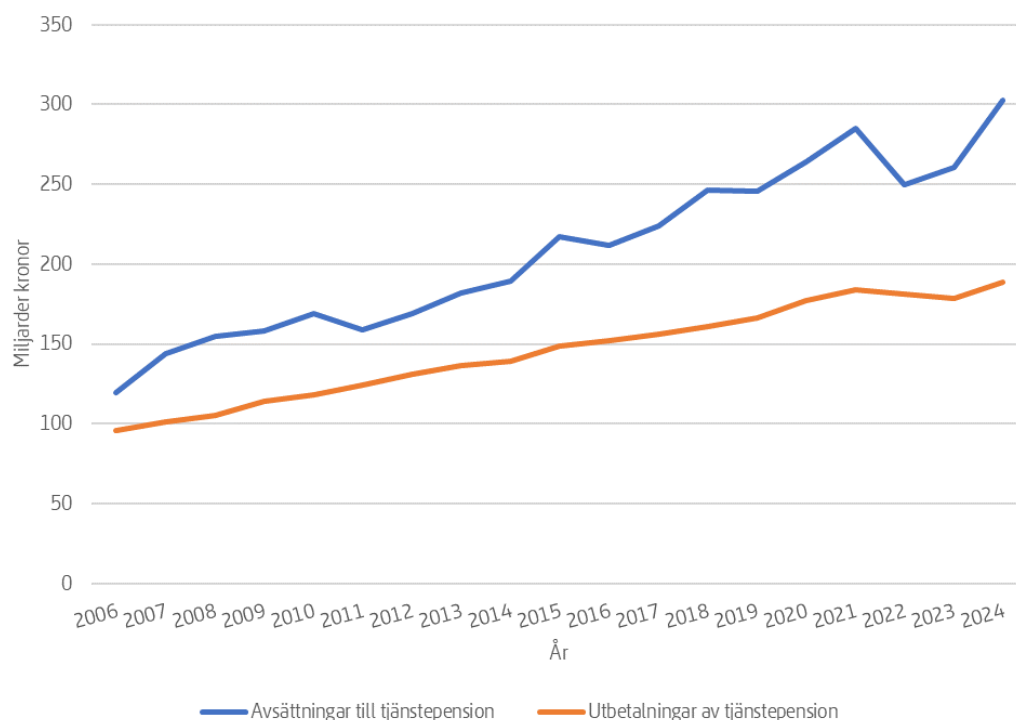
Tabell 2 Exempel på flexpensioner över tid

Avtalsområde	År 2014	År 2016	År 2026
Livsmedelsföretagen, LI (ITP)	0,8 % (från april)	1,1 %	2,6 %
Fremia, tjänstemän inom näringslivet (ITP)	0,2 % (från april)	0,4 % (från april)	2,0 %
Almega tjänsteföretagen (ITP)	0 %	0 %	1,3 %
Byggavtalet (SAF-LO)	0 %	0 %	1,615 % (från april)
Gemensamma metall (SAF-LO)	1,23 %	1,75 %	3 % (från mars)
Restaurang- och caféanställda (SAF-LO)	0 %	0 %	0,8 %
KAP-KL/AKAP-KR	0 %	0 %	1,5 %
PA 16	0 %	1,5 % (inom avd 1)	1,7 % (från oktober)

³ Delpension inom PA 16 är en möjlighet att gå ner i arbetstid men ändå ha nästan full lön. Delpensionen måste beviljas av arbetsgivaren och ger inte samma rättighet till deltid som flexpensionen ger till arbetstagaren.

De totala inbetalningarna till, och utbetalningarna från, tjänstepensionerna finns sammanställt i Pensionsmyndighetens årliga rapport *Sveriges pensioner*. Inbetalningarna i rapporten avser både förmåns- och premiebestämda (avgiftsbestämda) pensioner och visar att ökningen av inbetalningarna varit betydligt högre än ökningen av utbetalningarna.

Figur 1 Inbetalningar och utbetalningar till tjänstepension

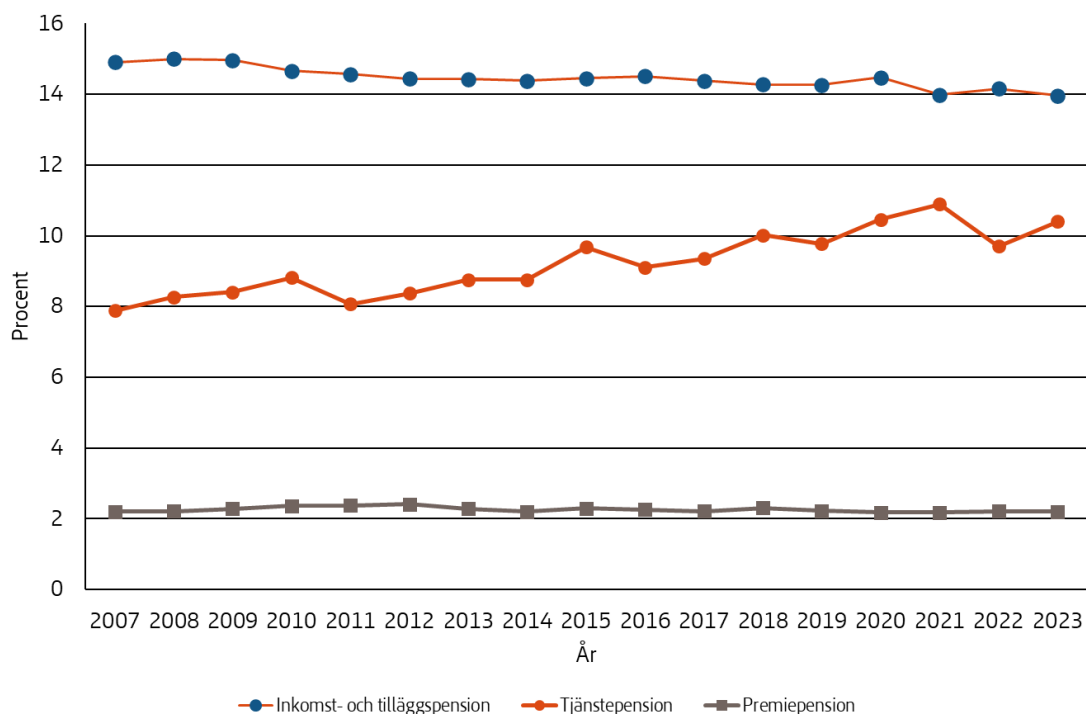

Källa: Sveriges pensioner 2006–2024 (Pensionsmyndigheten, 2025)

Rapporten konstaterar vidare att tjänstepensionernas andel av de totala pensionsinbetalningarna har ökat från 24 procent 2006 till 42 procent 2024. Under samma period har tjänstepensionernas andel av de totala utbetalda pensionerna ökat från 25 till 31 procent. Trenden som redovisas i rapporten *Sveriges pensioner* pekar på att tjänstepensionerna framöver kommer vara en större del av den totala pensionen än idag.

Bilden förstärks av vad som beskrivs i Pensionsavgiftsutredningens betänkande (SOU 2025:41, sid 83). Figur 2 nedan visar att tjänstepensionsinbetalningar som andel av lönesumman ökat från 7,9 procent 2007 till 10,4 procent 2023.

Figur 2 Totala pensionsinbetalningar som andel av lönesumman

Anm.: I avgifterna för allmän pension ingår pensionsrätter för sjuk- eller aktivitetsersättning, pliktjänstgöring, studier och barnår.

Källa: SOU 2025:41

4. Intjänandeåldrar till tjänstepensionerna

Inom de fyra största avtalsområdena upphörde intjänandet till tjänstepensionen tidigare vid 65 års ålder inom samtliga av de fyra största avtalsområdena. De senare årens omförhandlade avtal har dock lett till att den övre åldersgränsen för intjänande numera skiljer sig en del åt. Inom avtalspension SAF-LO och ITP 2 upphör intjänandet fortsatt vid 65 års ålder medan intjänandet inom ITP 1 höjdes till 66 års ålder från 2023 (till och med månaden innan man fyller 67 år). För kommun och regionsanställda finns ingen övre åldersgräns men det högre intjänandet för inkomster överstigande 7,5 inkomstbasbelopp upphör vid åldern då lagen om anställningsskydd upphör (LAS). Den förmånsbestämda pensionen inom KAP-KL upphör fortsatt vid 65 års ålder. Även för statsanställda upphör den förmånsbestämda pensionen vid 65 års ålder medan det premiebestämda intjänandet numera fortsätter till 69 år. De nedre åldersgränserna har även de förändrats och sträcker sig numera från ingen nedre gräns (AKAP-KR), 22 år (avtalspension SAF-LO) och 28 år (ITP2). Nedan redovisas hur åldersgränserna förändrats fram till idag inom de fyra största avtalen.

Tabell 3 Nedre och övre åldersgränser för intjänande för privatanställda tjänstemän

År	Nedre åldersgräns	Övre åldersgräns
2023–	25 år	66 år
2007–2022	25 år	65 år
1977–2006	28 år	65 år

Not. För den förmånsbestämda pensionen inom ITP 2 är intjänandeåldern 28 till 65 år under hela tidsperioden.

Tabell 4 Nedre och övre åldersgränser för intjänande för privatanställda arbetare

År	Nedre åldersgräns	Övre åldersgräns
2023–	22 år	65 år
2022	23 år	65 år
2021	24 år	65 år
2008–2020	25 år	65 år
2002–2007	21 år	65 år
2000–2001	22 år	65 år
1996–1999	28 år	65 år

Tabell 5 Nedre och övre åldersgränser för intjänande för kommun- och regionanställda

År	Nedre åldersgräns inom region (landsting)	Nedre åldersgräns inom kommun	Övre åldersgräns
2014–	Ingen	Ingen	Ingen*
2007–2013	21 år	21 år	Ingen*
2004–2006	21 år	28 år	65 år
1998–2003	28 år	28 år	65 år

*Intjänandet fortsätter så länge anställningen pågår. Efter LAS-ålder var intjänandet 4,5 procent av lön både under och över 7,5 inkomstbasbelopp under perioden 2007–2022 och 6 procent av lön sedan 2023.

Not. För den förmånsbestämda pensionen är intjänandeåldern 28 till 65 år under hela tidsperioden.

Tabell 6 Nedre och övre åldersgränser för intjänande för statsanställda

År	Nedre åldersgräns	Övre åldersgräns
2024–	23 år	69 år
2016–2023	23 år	Enligt LAS* inom avd 1 och 65 år inom avd 2
2008–2015	23 år	65 år
2003–2007	23 (Kåpan valbar) och 28 år (Kåpan Tjänste)	65 år
1992–2002	28 år	65 år (ingen)

*Ålder enligt lagen om anställningsskydd. Den ålder en arbetstagare har rätt att kvarstå i arbete.

Not. För den förmånsbestämda pensionen är intjänandeåldern 28 till 65 år under hela tidsperioden.

5. Avgifterna för traditionell- och fondförsäkring

De valbara bolagen inom tjänstepensionsavtalet är upphandlade för att hålla nere avgifterna. Tabell 7 nedan redovisar avgifterna för förvalsalternativen inom respektive avtalsområde (samtliga är traditionella försäkringar) samt den lägsta respektive den högsta fondavgiften som förekommer bland valbara fonder. Även den högsta och lägsta avgiften bland entréfonderna redovisas i tabellen. Entréfonden är den fondförsäkring man hamnar i ett första skede vid byte av förvaltare. Att det förekommer ett intervall i avgiften även för entréfonden beror på att de ofta anpassas efter ålder. Åldersanpassningen i entréfonden innebär att yngre pensionssparare får en högre risknivå, vilket också bidrar till en högre avgift eftersom aktiefonder i regel kostar mer än räntefonder, medan äldre pensionssparare (och pensionärer) får en lägre risk genom en högre andel räntefonder, vilket innebär en lägre avgift.

Tabell 7 Avgifterna inom tjänstepensionsavtalen 2026

Avtalsområde	Förvalsalternativet*	Fondförsäkring, entréfond (lägsta till högsta)	Fondförsäkring (lägsta till högsta)
ITP 1 och 2	0,05 % (högst 480 kr/år)	0,045 till 0,17 %	0 till 1,1 %
SAF-LO	0,10 % plus 40 kr/år i fast avgift (högst 400 kr/år)	0,10 till 0,41 %	0,05 till 1,25 %
AKAP-KR och KAP-KR	0,05 % plus 48 kr/år i fast avgift (högst 300 kr/år)	0,13 till 0,42 %	0,10 till 1,29 %
PA 16	0,05 %	0,13 till 0,43 %	0,10 till 1,43 %

*Förvalsalternativen/ickevalsalternativen är traditionella försäkringar som också har en kapitalförsäkringskostnad. Inom ITP och avtalspension SAF-LO är avgiften 0,03 % per år, inom AKAP-KR/KAP-KR och PA16 0,04 % per år.

Pensionsmyndighetens riktmärke för vad som kan anses vara en låg avgift för en global aktieindexfond är 0,20 procent. Med andra ord har tre av fyra av kollektivavtalen i tabellen ovan en entréfond som innebär en avgift högre än vad Pensionsmyndigheten generellt förespråkar. Det bör dock påpekas att entréfonderna ofta inte är rena globala aktieindexfonder utan en kombination av globalfond, Sverigefond och tillväxtmarknadsfond. Pensionsmyndighetens rekommendation är att välja fonden med lägst avgift om valet står mellan likartade fonder. Om du exempelvis vill välja en global aktiefond så välj den med lägst avgift. Värdeutvecklingen på fonder är svår att förutse, men avgifterna är kända i förväg.

6. Utbetalningarna av tjänstepensionerna

Till skillnad från den allmänna pensionen, som måste ansökas om, betalas tjänstepensioner ut automatiskt från och med en förutbestämd ålder om inte pensionstagaren hör av sig. Tjänstepensionsbolagen skickar ut så kallade aktualiseringsbrev några månader innan den bestämda pensionsåldern som pensionstagaren måste svara på för att senarelägga pensionsuttaget. Tidigare skedde denna automatiska utbetalning från och med 65 årsmånaden. Idag sker fortsatt en automatisk utbetalning från 65 år inom SAF-LO och ITP 2, och från 66 år inom ITP1, medan den inom AKAP-KR utbetalas vid 70 år och inom PA 16 vid 72 års ålder. Uttagstiden för de premiebestämda pensionerna kan generellt väljas mellan 5 eller 10 år som kortast upp till livslång utbetalning. Tidigare var 5 åriga utbetalningstider valbara inom samtliga premiebestämda tjänstepensioner och flera hade 5 år som förvald utbetalningstid. Numera har dock flera försäkringar övergått till att erbjuda 10 åriga uttagstider som kortast och samtliga av de fyra största tjänstepensionsavtalet har livslång utbetalning som förvald utbetalningstid. En karta över bland annat utbetalningstider redovisas i bilaga.

Tabell 8 Ålder för automatisk utbetalning av tjänstepensioner

Avtalsområde	Ålder för automatisk utbetalning
ITP 2	65 år
ITP 1	66 år
SAF-LO	65 år
KAP-KL och AKAP-KR	70 år
PA 16	72 år

En viktig förändring som skett gällande utbetalningarna av tjänstepensioner på senare tid är möjligheten till att göra uppehåll i en påbörjad utbetalning och ändra utbetalningstiden. Innan 2025 var det beslut som fattades vid uttaget av en tjänstepension gällande för hela utbetalningstiden. En påbörjad utbetalning av en tjänstepension kunde inte pausas eller ändra utbetalningstid. Från och med 1 januari 2025 ändrades detta regelverk och skattelagstiftningen öppnade upp möjligheten till att såväl pausa utbetalningen av en tjänstepension som att ändra till en längre utbetalningstid (dock inte kortare). Tjänstepensionsavtalen och bolagen fick olika lång tid på sig att införa det nya regelverket till sina respektive kollektiv men senast till 1 januari 2026 skulle anpassningen vara genomförd.

Precis som för den allmänna pensionen så använder tjänstepensionsbolagen ett delningstal för att beräkna den premiebestämda pensionen per månad. Delningstalet beror dels på den förväntade livslängden bolaget antar att kollektivet i just deras tjänstepensionsförsäkring har och dels vilken utbetalningsprofil tjänstepensionspensionsbolaget väljer att ha, så kallad prognosränta. Livslängden

kan därför skilja sig åt en hel del mellan olika tjänstepensionsbolag både inom samma kollektivavtal och mellan olika kollektivavtal. Tabellen nedan visar några exempel på livslängdsantaganden som används.

Tabell 9 Livslängdsantaganden efter 65 års ålder inom de fyra största avtalsområdena

Avtalsområde	Förvalsalternativet	Högst förväntad medellivslängd	Lägst förväntad medellivslängd
ITP 1 och 2	22 år	23 år och 3 månader	20 år och 10 månader
SAF-LO	21 år och 1 månad	23 år och 5 månader	20 år och 10 månader
AKAP-KR	23 år och 8 månader	24 år och 2 månader	20 år och 10 månader
PA 16	23 år och 4 månader	24 år och 2 månader	20 år och 10 månader

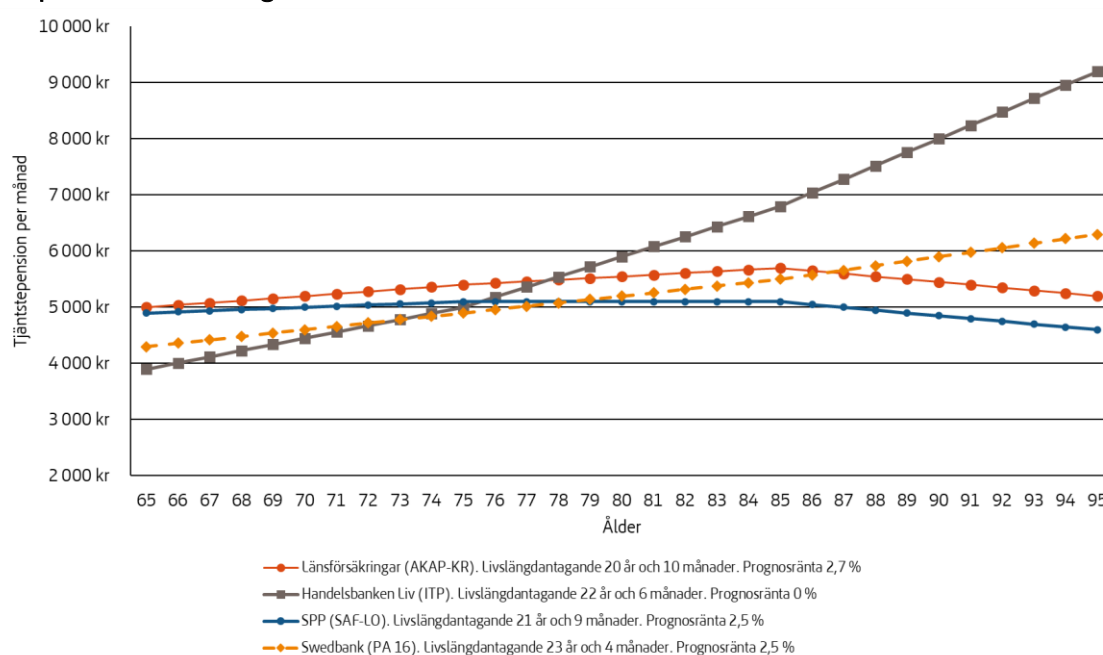
Som nämndes skiljer sig även valet av prognosränta och utbetalningsprofil. En hög prognosränta innebär att en större del av tjänstepensionen betalas ut de första åren som pensionär för att sedan i förväntan minska medan en låg prognosränta innebär det motsatta. Prognosräntan är tjänstepensionsbolagets antagande om framtida avkastning men tillämpningen, hur försiktigt antagande som görs, behöver inte nödvändigtvis spegla den avkastning de faktiskt tror pensionsfonden kommer generera. Tabell 6 nedan visar några exempel på olika prognosräntor som används.

Tabell 10 Prognosränta, antagen förväntad avkastning, inom de fyra största avtalsområdena

Avtalsområde	Förvalsalternativet	Högst prognosränta	Lägst prognosränta
ITP 1 och 2	2,3 %	3 %	0 %
SAF-LO	2,25 %	3 %	0 %
AKAP-KR	2,5 %	3 %	0 %
PA 16	2,5 %	3 %	0 %

Vilken effekt prognosräntan och livslängdantagandet får på pensionsutbetalningen illustreras i figur 3 nedan. Pensionsutbetalningen per månad är baserad på ett tjänstepensionskapital på 1 miljon kronor och figuren illustrerar att det kan skilja drygt 1000 kronor i månaden de första åren som pensionär beroende på vilket livslängdsantagande och vilken prognosränta tjänstepensionsbolaget använder. I figuren utgår jämförelsen fortsatt från ett pensionsuttag från 65 års ålder. Tjänstepensionsbolaget som använder 0 procent i prognosränta sticker ut i jämförelsen och innebär att pensionären får 3 800 kronor i månaden vid 65 års ålder medan pensionen vid 85 ökat till 6 800 kronor per månad.

Figur 3 Exempel på livslängdsantagandets och prognosräntans betydelse för pensionsutbetalningen

Källa: Konsumenternas försäkringsbyrå. Egen bearbetning.

Tjänstepensionsbolagen kan ändra både livslängdantagandet och prognosräntan under utbetalningstiden. Den önskade utbetalningsprofil som pensionsspararen aktivt skulle kunna välja vid utbetalningstidpunkten, förutsatt flytträtt av pensionskapitalet, kan med andra ord ändras av tjänstepensionsbolaget vid ett senare tillfälle.

7. Skyddet till efterlevande

I samtliga av de fyra största kollektivavtalade tjänstepensionerna ingår skydd till efterlevande. Till de premiebestämda pensionerna går det att teckna ett återbetalningsskydd vilket innebär att det sparade tjänstepensionskapitalet utbetalas till en efterlevande om pensionstagaren avlider. För kommun- och regionanställda är återbetalningsskyddet förvalt medan det inom övriga avtalsområden krävs ett aktivt val för att lägga till skyddet. Kostnaden för återbetalningsskyddet är den uteblivna arvsvinst som pensionstagaren annars hade fått. Pensionsmyndigheten har tidigare⁴ uppmärksammat att man inte bör ha ett efterlevandeskydd om man inte har efterlevande som behöver skyddas. Tabell 11 nedan redovisar vilka skydd som ingår eller är valbara inom respektive avtalsområde.

Tjänstegruppplivförsäkringen (TGL) ingår i samtliga fyra avtalsområden och beloppet till efterlevande beror på ålder och om det finns barn eller inte. Vid dödsfall under 2026 utbetalas exempelvis 355 200 kronor till maka, make registrerad partner eller sambo om den avlidne är under 55 år. Utöver det betalas 29 600 kronor till dödsboet i form av begravningshjälp. Inom ITP och SAF-LO finns utöver TGL och återbetalningsskydd ett valbart familjeskydd. Familjeskyddet är en livförsäkring och kostnaden för skyddet beror på den försäkrades ålder och till vilket belopp och antal år familjeskyddet ska betalas ut. Inom ITP 2 ingår även en förmånsbestämd familjepension för de som har inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Familjepensionen går att välja bort till förmån för högre avsättningar till premiebestämda ITPK men går inte att lägga till om den väl en gång valts bort. Storleken på beloppet beror på den anställdes lön och utbetalas till make, maka eller registrerad partner och barn.

Inom KAP-KL/AKAP-KR och PA 16 ingår en obligatorisk livförsäkring, en förmånsbestämd efterlevandepension. Efterlevandepensionen utbetalas till make, maka, registrerad partner, sambo med gemensamma barn samt barn. Storleken på beloppet beror på den anställdes lön.

⁴ Pensionsmyndigheten (2017). *Skyddet till efterlevande inom tjänstepensionen*

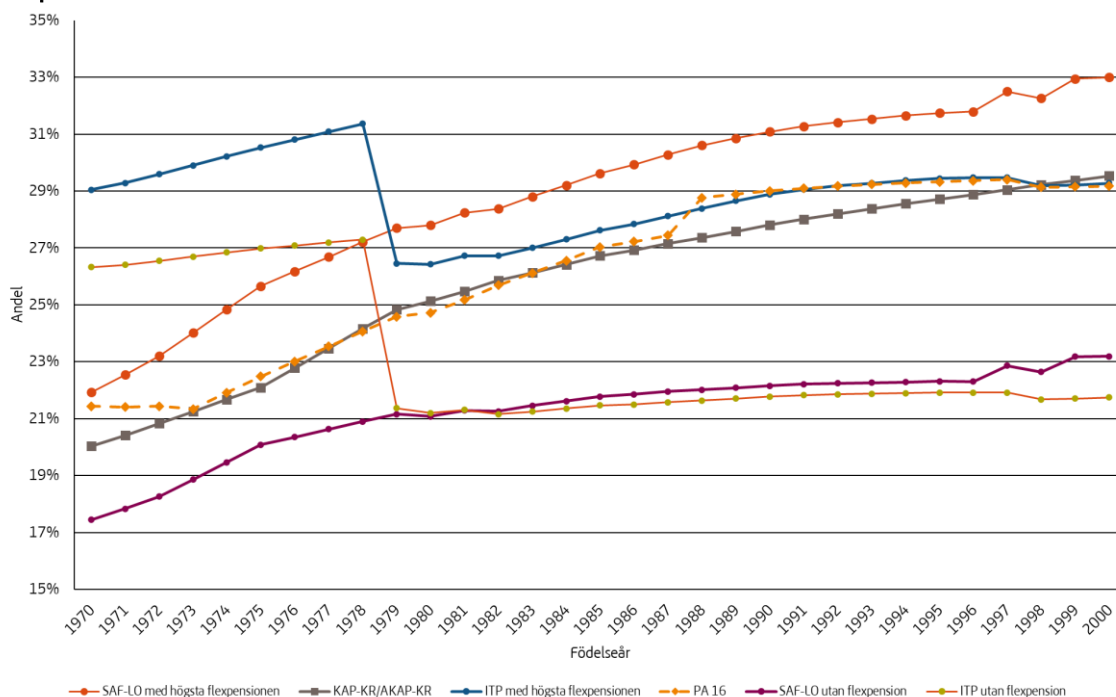
Tabell 11 Skydd till efterlevande inom tjänstepensionsavtalen

Avtalsområde	Tjänstegrupp-livförsäkring (TGF)	Återbetalningsskydd	Annat skydd till efterlevande
ITP 1 och 2	Ja, ingår	Ja, valbart	Valbart familjeskydd på 1–4 pbb per år och en utbetalningstid på 5, 10, 15 eller 20 år. Inom ITP 2 ingår även en familjepension som går välja bort till förmån högre avsättning till ITPK.
SAF-LO	Ja, ingår	Ja, valbart	Valbart familjeskydd på 1–4 pbb per år och en utbetalningstid på 5, 10, 15 eller 20 år.
KAP-KL/AKAP-KR	Ja, ingår	Ja, förvalt	Ja, efterlevandepension ingår. Utbetalas under 5 år eller till den månad den avlidne skulle fyllt 75 år. Barn kan få efterlevandepension tills de fyller 20 år.
PA 16 avd 1 och 2	Ja, ingår	Ja, valbart	Ja, efterlevandepension ingår. Utbetalas under 6 år eller till den månad den avlidne skulle fyllt 75 år. Barn kan få efterlevandepension tills de fyller 20 år.

8. Tjänstepensionens ökande betydelse

Som konstaterades i kapitel 3 har vi sett en trend med ökade avsättningar till tjänstepensionerna både genom att fler fått premiebestämda tjänstepensioner, som på systemnivå har inneburit en högre avsättning än förmånsbestämda, och genom att avsättningarna till tjänstepensionerna har höjts genom flexpensioner. Eftersom flexpensionerna ökat stegvis i olika omgångar dröjer det många år innan vi fullt ut ser effekterna av dessa på de utbetalda pensionerna. Att tjänstepensionen i allt högre grad är premiebestämd och i förväntan har en högre avkastning än inkomstutvecklingen, och de förmånsbestämda tjänstepensionerna, innebär också att infasningen och effekten av högre avsättningar till tjänstepensionen tar tid. Precis som att den allmänna pensionen förväntas öka på grund av att premiepensionen ännu inte är fullt infasad förväntas också tjänstepensionerna öka för varje årskull som har ytterligare ett år med exempelvis högre flexpension. Med ändrade intjänandeåldrar och olika avsättningar till tjänstepensionerna kommer tjänstepensionens betydelse dessutom skilja sig en del framöver beroende på avtalsområde, vilket illustreras i figur 4 nedan.

Figur 4 Tjänstepensionen vid riktålder för olika årskullar uttryckt som andel av den totala pensionen

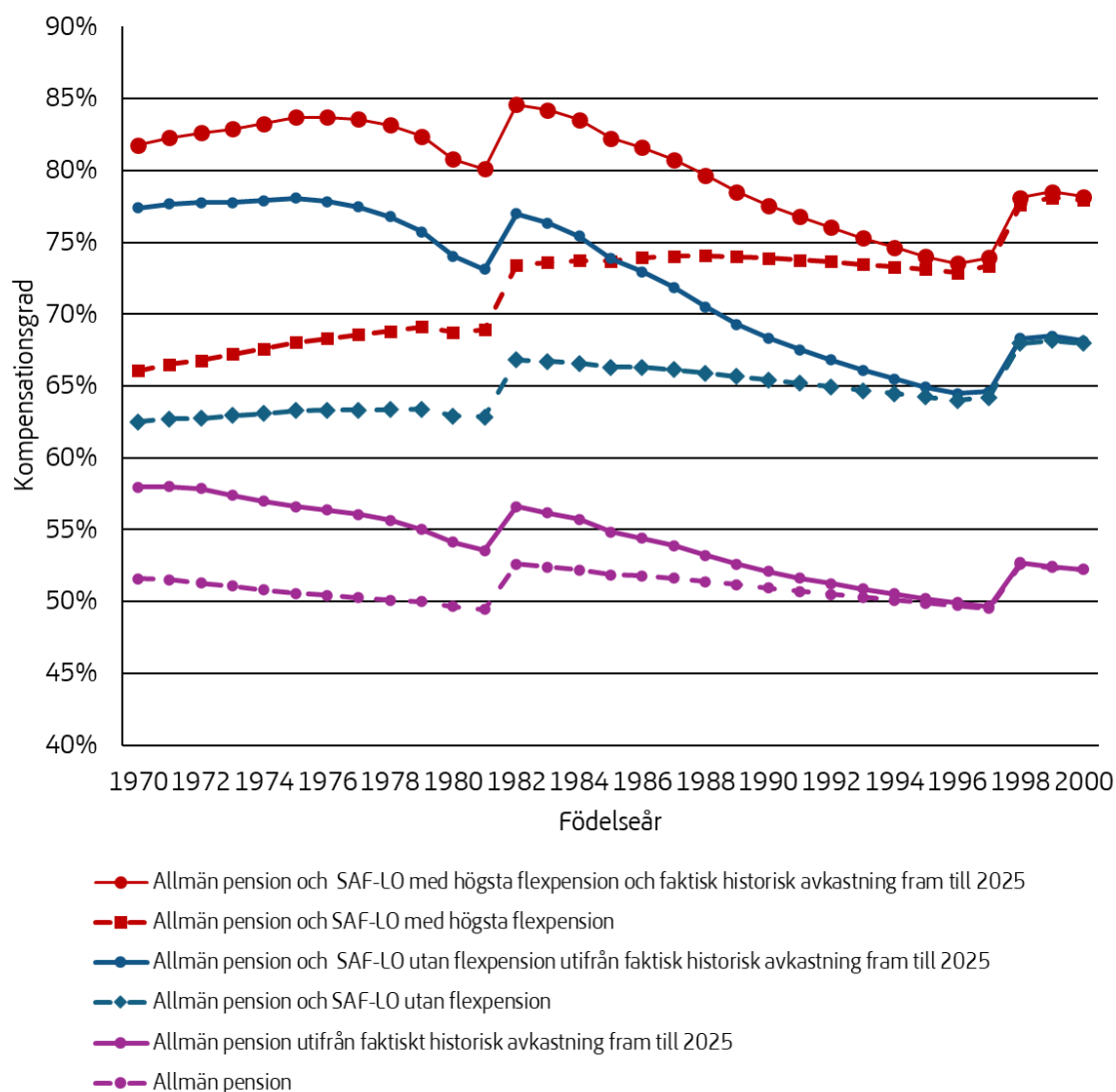
Figur 4 visar hur stor andel av den totala pensionen som kommer från tjänstepensionen, beräknad för typfallen födda 1970 till 2000 som går i pension vid prognostiserad riktålder. Beräkningen avser individer med medianinkomst, det vill en inkomst under 7,5 inkomstbasbelopp. För att jämförelsen mellan årskullar inte ska påverkas av skillnader i historisk avkastning har prognosstandardens avkastningsantagande använts även för historisk tid. Med ändrade intjänandeåldrar

och olika avsättningar till tjänstepensionerna kommer tjänstepensionens betydelse dessutom skilja sig en del framöver beroende på avtalsområde.

Figur 4 visar att tjänstepensionen förväntas öka inom samtliga avtalsområden över tid förutom för de som har ITP utan flexpension. Att ITP utan flexpension minskar beror på att den förmånsbestämda ITP 2 ger en högre pension per månad än vad premiebestämda ITP 1 ger utifrån prognosstandardens avkastningstantagande. Bland de som omfattas av AKAP-KR eller PA16 förväntas tjänstepensionen vara ungefär 21 procent av den totala pensionen för genomsnittliga inkomsttagare födda 1970 för att sedan öka till drygt 27 procent för de födda år 2000. Bland de som omfattas av avtalspension SAF-LO med den högsta flexpensionen (3 procent från mars 2026) förväntas tjänstepensionen vara ungefär 22 procent av den totala pensionen för genomsnittliga inkomsttagare födda 1970 för att sedan öka till 33 procent för de födda år 2000. Som figuren illustreras kommer det skilja mycket inom avtalen beroende på storleken av flexpensionen. Om vi dessutom tar hänsyn till faktisk avkastning blir skillnaderna större och tjänstepensionen en ännu större del av den totala pensionen.

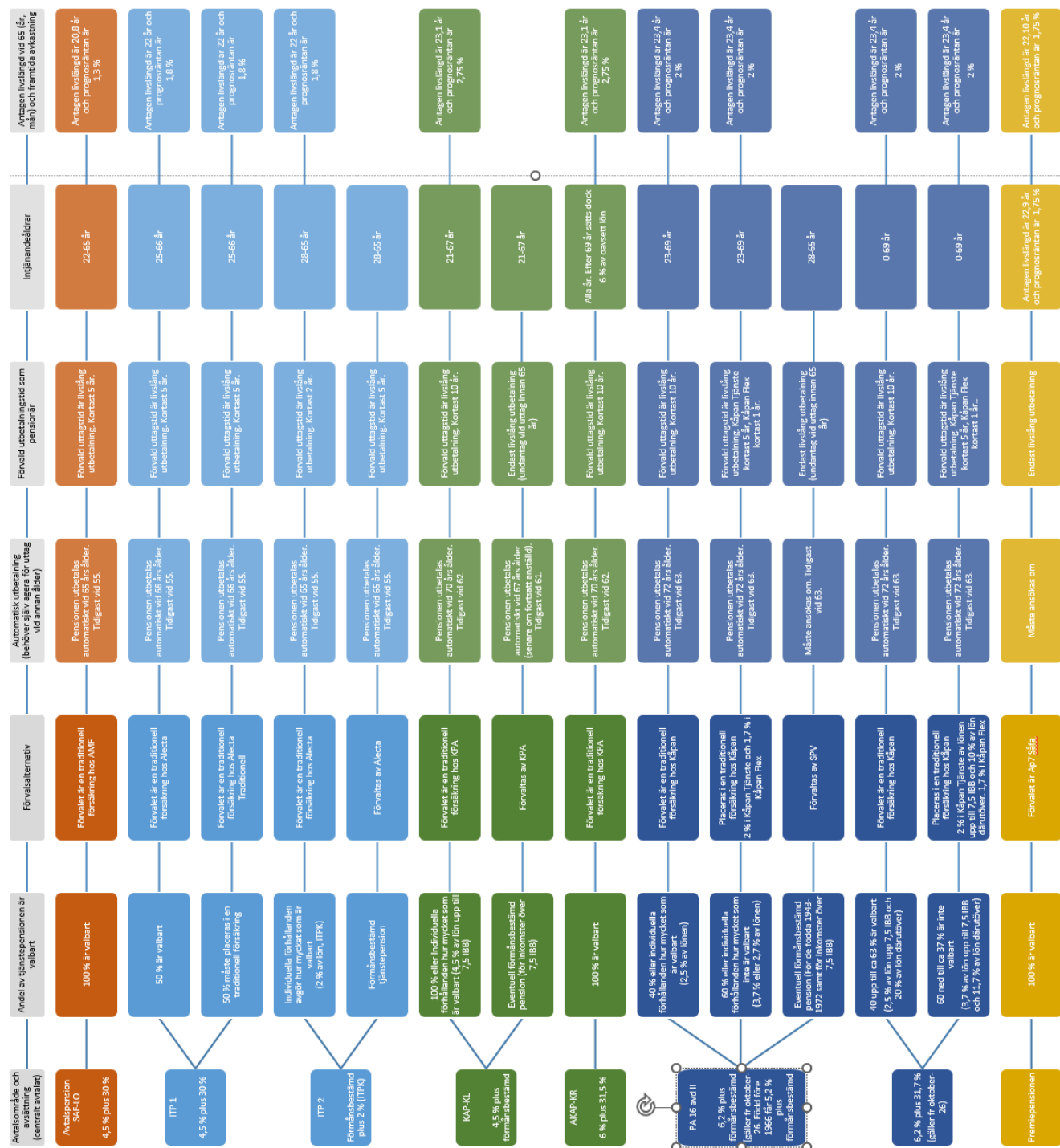
Figur 5 nedan visar den förväntade kompensationsgraden, det vill säga storleken på den allmänna pensionen och tjänstepensionen i förhållande till tidigare lön, för olika årskullar med avtalspension SAF-LO. De heldragna linjerna är utifrån pensionsbranschens prognosstandard även för historisk tid medan de streckade linjerna visar prognosen om vi använder den genomsnittliga avkastningen på premiepensionens fondtorg för historisk tid fram till 2025. Figuren visar att såväl kompensationsgraden som tjänstepensionens betydelse för den totala pensionen ökar i stor utsträckning när historisk avkastning tas med i pensionsprognosen. Den allmänna pensionen förväntas bli ungefär 58 procent av slutlönen för den född 1970 och 54 procent för den född 1980. Inklusiv avtalspension SAF-LO utan flexpension förväntas pensionen vara 77 procent av slutlönen för den född 1970 och 74 procent för den född 1980. Med den högsta flexpensionen ökar kompensationsgraden med ungefär 6 procentenheter, det vill säga till 83 respektive 80 procent.

Figur 5 Prognostiserad kompensationsgrad vid riktålder för allmän pension och avtalspension SAF-LO

Figur 5 visar att storleken på flexpensionen såväl som framtida avkastning, både för de premiebestämda tjänstepensioner och premiepensionen, kommer vara väldigt avgörande för den totala pensionens storlek. En prognos helt utifrån prognosstandard även för historisk tid visar exempelvis att de den född år 2000 kan förvänta sig allmän pension och avtalspension SAF-LO utan flexpension som tillsammans motsvarar 68 procent av slutlönen. Med samma historiska avkastning som den född 1970 har upplevt kommer dock pensionen för den född år 2000 istället motsvara 83 procent av lönen utan flexpension. Med en eventuell flexpension hamnar den totala pensionen runt 90 procent av tidigare arbetsinkomst.

9. Bilaga: Karta över tjänstepensionsavtalen

Referenser

Arbetsgivarverket (2002) *Avtal om delpension – kommentar*.

Collectum (2026) Hämtat från www.collectum.se 2026-01-15 och 2026-03-05

Cronert et al (2025) *Inkomsttrygghetens nya mosaik. Kompletterande ersättningar vid inkomstbortfall i Sverige*. Stockholm. SNS Förlag.

Fora (2026) Hämtat från www.fora.se 2026-01-16 och 2026-03-05

OFR (2022), 2022-09-29 *Överenskommelse om ändringar och tillägg i PA-KFS 09*

OFR (2025) <https://ofr.se/vara-uppdrag/pension/kommun-region/historik-over-avgiftsbestamda-delar-fran-1998-och-framat/> hämtat 2025-11-15

Pensionsmyndigheten (2018) *Skydden till efterlevande inom tjänstepensionen - valen och valbeteendet*.

Pensionsmyndigheten (2025) *Sveriges pensioner*.

Pensionsvalet (2026) Hämtat från www.pensionsvalet.se 2026-02-04 och 2026-03-05

SOU 2025:41. *Pensionsnivåer och pensionsavgiften – analyser på 100 års sikt*.

SPV (2026) Hämtat från www.spv.se 2026-02-05 och 2026-03-05

Svensk Försäkring (2024) *Tjänstepension. Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens roll och betydelse*.

Valcentralen (2026) Hämtat från www.valcentralen.se 2026-02-04 och 2026-03-05

www.pensionsmyndigheten.se

